

Örkelljunga kommun
Socialförvaltningen

MAS Kvalitets HANDBOK för god och säker vård

Anvisning Avvikelsehantering

Dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska(MAS)

Från denna anvisning får avsteg göras endast efter överenskommelse med MAS.

Anvisning för hantering av avvikelser

Allmänt

All personal eller annan som utför uppgifter inom Socialförvaltningens verksamhet ska genast rapportera missförhållande eller risk för missförhållande. Enligt föreskriften om ledningssystem ska det finnas rutiner för hur avvikelser i verksamheten ska identifieras, dokumenteras, analyseras och åtgärdas samt hur vidtagna åtgärder ska följas upp. De erfarenheter som görs i samband med avvikelser skall utgöra ett underlag för det systematiska kvalitetsarbetet.

Det är väsentligt att understryka att en händelseanalys inte syftar till att besvara frågor om "vem eller vilka som gjorde det" utan att upptäcka brister som kan finnas i organisationen t.ex. i kommunikation, samarbete, utrustning, teknik och rutiner.

Erfarenheterna ska även användas i det förebyggande riskhanteringsarbetet.

Definition

Med en avvikelse avses en händelse eller ett tillbud som medfört eller skulle kunna medföra att en vårdtagare/brukare drabbas och att kvaliteten i verksamheten äventyras.

Inom verksamheten kan det förekomma fel, brister, negativa händelser och tillbud av en mängd olika slag som stämmer in på ovanstående definition. Dessa olika definitioner ingår i begreppet avvikelshantering. Samtliga avvikelser i verksamheten ska registreras i avvikelsemodulen i verksamhetssystemet Treserva.

Exempel på avvikelser

- Avvikelser som kan innebära risk för, eller inträffad fysisk eller psykisk skada.
- Övergrepp (fysiska, psykiska, ekonomiska, sexuella).
- Fall
- Avvikelser i samband med externa kontakter t.ex. annan vårdgivare eller i vårdkedjan, Samordnad Vård Planering – avvikelser
- Avvikelser rörande brister i omsorg, omvårdnad, tillsyn och bemötande.
- Avvikelser kopplade till verksamhetens organisation, metoder, rutiner, bemanning och kompetens

Information om brister i vård och omsorg kan nå enheten på flera sätt t ex via avvikelserregistrering, klagomål från brukare/vårdtagare, närstående eller andra.

Utredningen kan leda till anmälan enligt Lex Maria eller Lex Sarah.

Ansvar

Alla medarbetare ansvarar för att

- Uppmärksamma avvikelser och vidta omedelbara åtgärder efter behov
- Rapportera avvikelser i Treserva samt kryssa i ruta i avvikelsemodulen om avvikelserna kan vara föremål för Lex Maria eller Lex Sarah utredning.
- Delta i analys- och förbättringsarbetet utifrån inrapporterade avvikelser

Legitimerad Hälso- och sjukvårdspersonal ansvarar för att

- Legitimerad personal behandlar avvikelser på arbetsplatsen enligt lokal rutin och kommer i samråd med enhetschef fram till eventuella förändringar som kan behöva göras och dokumenterar detta.
- Att fördela ansvaret för avvikelser mellan den legitimerade personalen beroende av karaktär.
- Ansvara för avvikelser som rör HSL med åtgärdsförslag, uppföljning och avslut.
- Att påbörja avvikelshantering inom sju dagar från den blev registrerad.

Enhetschef ansvarar för att

- Gå igenom avvikelser inom sin verksamhet, följa upp och avsluta avvikelser som rör insatser enligt SoL eller LSS.
- Att påbörja avvikelshantering inom sju dagar.
- Följa upp resultaten av förbättringsförslagen och använda erfarenheterna i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Informera brukare/vårdtagare om inträffad avvikelse och vidtagna åtgärder.
- I de fall vårdtagare i samband med hälso- och sjukvård drabbats eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada ska händelsen rapporteras till MAS.
- I det fall där vårdtagaren drabbats av ett missförhållande eller en påtaglig risk för ett missförhållande ska det rapporteras till ansvarig för Lex Sarah.
- Enhetschefen ansvarar för att återföra resultatet av analysarbetet till hela personalgruppen.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska ansvarar för att

- Utredda avvikelser av allvarligare karaktär
- Utredda avvikelser som rapporteras i avvikelsemodulen där risk för Lex Maria föreligger.
- Bedöma, utreda och redovisa i socialnämnden gällande avvikelser som ska anmälas till Socialstyrelsen enligt Lex Maria
- Sammanställa samtliga avvikelser som skett under året och redovisa för socialnämnden i den årliga patientsäkerhetsberättelsen

Rutin för analys av avvikelser

Analys i team ger kunskap om hur och varför avvikelser inträffar. Den ger även information om vilka åtgärder som bör vidtas för att förhindra att liknande händelser upprepas. Teamen kan bestå av omvårdnadspersonal, legitimerad personal, biståndshandläggare och enhetschef beroende på avvikelsernas karaktär. Den enskilde och/eller företrädare ska vara delaktig.

Varje verksamhetsområde ska ha en rutin för det lokala arbetet med teamdeltagarna.